

Nanne Tepper. *De eeuwige jachtvelden*. Contact

Waar kun je het als beginnend schrijver nog over hebben? Alles kan natuurlijk, maar alles lijkt ook al te zijn gezegd. Grofweg resten er dan twee mogelijkheden: je gaat over jezelf schrijven, vertrouwend op de illusie van de individuele uniciteit, of je zoekt aansluiting bij de literaire traditie, waar dezelfde doodlopende straat al vaker onder ogen is gezien. Nanne Tepper heeft in zijn debuutroman *De eeuwige jachtvelden* de laatste mogelijkheid gekozen.

Hij laat zijn schrijvende hoofdpersoon Victor Prins naar Parijs vertrekken, de meest literaire stad van Europa: 'Hier dwaalden engelen die hem zouden scholen (...) Hij luisterde en probeerde gefluister op te vangen'. Victor hoort in Parijs vooral zijn 'geheugen', dat hem in gedachten terugstuurt naar zijn plaats van vertrek; maar Tepper blijkt, zij 't wellicht niet in Parijs, wel degelijk veel vruchtbaar 'gefluister' te hebben opgevangen.

In zijn roman zindert het van de literatuur. Er wordt geciteerd uit Nabokov, Victor werkt in Parijs aan een boek over Kerouac, de roman eindigt met een innerlijke monoloog à la Faulkner, het motto is ontleend aan een gedicht van Baudelaire, de kinderlijke affectie van Victor voor zijn jongere zusje Lisa herinnert aan Salinger. In een toegevoegde 'verantwoording' lezen we echter: 'Alle overeenkomsten van scènes en sores in deze roman met die in andere levende en dode kunstwerken berusten op louter toeval, behalve daar waar de schrijver een verwijzing ambieert'.

Je zou het een brutaal staaltje van ironie kunnen noemen, passend bij dit soort literaire literatuur. Want het is vast geen toeval dat Tepper zijn beschrijving van verval en dreigende ondergang in Oost-Groningen verbindt met een incestueuze liefdesrelatie tussen broer en zus. Een lange romantische traditie, van Chateaubriand tot en met Poe, is hem daarin voorgegaan. Aan de andere kant heeft hij gelijk afstand te willen bewaren, want zijn roman berust niet op een eclectisch zwelgen in de 'decadentie' - een verschil met bijvoorbeeld de *Erwin*-trilogie van Joyce & Co die tussen neus en lippen eveneens met een - ongetwijfeld geambieerde - verwijzing worden bedacht.

Tepper vertelt in de eerste plaats een verhaal. Hij varieert op de thema's van de traditie, zoals dat ook in de muziek gebeurt. Niet voor niets hebben de vier 'boeken', waarin de roman is verdeeld, muzikale titels, als ging het om een symfonie. Dat een symfonie uit variaties bestaat, hoeft niet te verhinderen dat de luisteraar er gedachteloos door wordt meegesleept. De som is meer dan de delen, een geheel dat op zichzelf kan staan. Hetzelfde geldt voor *De eeuwige jachtvelden*, dat heel goed gelezen en genoten kan worden, zonder dat men oog heeft voor de literaire reminiscenties. De doodlopende straat blijkt in de literatuur alles behalve een einde te zijn.

Intussen gaat het daar wel over. Hoe is een toekomst mogelijk, als het einde al op voorhand gegeven is? Nu gaat dit voor elk leven op, dus zo bijzonder is het niet. Maar Teppers personages blijven er op een verlamdende wijze bij stilstaan, in de ban van een verleden dat hen maar niet los wil laten. 'De tegenwoordige tijd bestond enkel in zijn herinneringen', wordt ergens over Victor gezegd. En dat is slechts een van de vele opmerkingen die het *no future*-motief zichtbaar maken.

In de roman wordt het specifiek gekoppeld aan Victor en Lisa's land van herkomst: het dorpje Oude Huizen in Oost-Groningen. Een plek die, bij gebrek aan nageslacht, met uitsterven wordt bedreigd. In de ogen van de lokale bankdirecteur, die in de slotmonoloog postuum aan het woord komt, belichamen Victor en Lisa, de kinderen van de dorpsdokter, de enige toekomst waarover het plaatsje nog beschikt: zij moeten de fakkel overnemen en de band met het land bewaren. Maar juist de eenzaamheid waarin zij zijn opgegroeid, onder de hoede van ouders die zelf amper in hun huwelijk kunnen geloven, lijkt dit te verhinderen.

Het isolement heeft hen in elkaars armen gedreven. Wat kun je op die desolate, uitgebluste veengronden tenslotte anders doen als beoogde stamhouder dan inkeren tot je zuster? Samen hebben zij op de rommelzolder van het ouderlijk huis hun 'sprookjesland' ontdekt, de 'eeuwige jachtvelden' die later zullen opduiken in Victor's eerste verhaal, geschreven voor de zestiende verjaardag van zijn zus. Zo wijst de toekomst hen terug naar het verleden, dat onwillekeurig de trekken krijgt van een verloren paradijs.

Ook in de stad, waar beiden gaan studeren, komen zij niet van elkaar los, ook al beproeven zij elk een eigen uitweg: Victor in de drank en de romantiek van de verloedering, Lisa (die altijd 'met haar hoofd in de wolken' loopt) in de mystiek van de meditatie. Een crisis ontstaat pas, nadat Lisa aan Victor gevraagd heeft haar te ontmoeten en hij dat verzoek niet heeft kunnen weerstaan. Maar zelfs in Parijs (waar Victor naartoe vlucht om zijn lot te ontlopen) en op Ameland (waar Lisa zich heeft teruggetrokken) blijven zij 'Sissi' en 'Ludwig', in incestueuze liefde met elkaar verbonden.

Tepper beschrijft uitvoerig hun verwarring, met daarnaast het even nuchtere als grove commentaar van hun jongste zusje Anna, de perikelen van papa en mama, het ongeneeslijke heimwee van vriend Hille en ten slotte de verwachtingen van de gestorven Directeur, die als een wakende 'Godfather' de conditie van de anderen voorziet van een weids reliëf. Af en toe sluipt daarbij de verwarring ook in de roman zelf. Naast Victor en Lisa hangen de overige personages er een beetje bij, terwijl Tepper ook bij de twee hoofdpersonen niet altijd even goed lijkt te weten wat hij met hen wil.

Na het eerste 'boek', met een schitterende broeierige evocatie van de ontluikende erotiek tussen broer en zus, verslapt zijn greep op het verhaal. Het tweede 'boek', waarin vanuit Lisa's perspectief de ontmaagding wordt verteld, dreigt soms onder zijn eigen ernst te bezwijken. De beide laatste 'boeken', bestaande uit wel weer zeer energieke brieven van alle betrokkenen en de monoloog van de Directeur, doorbreken de twee-eenheid ook in formele zin en bereiden zo het open einde voor.

Dat einde heeft na alle doem en voorbeschikking iets teleurstellends, al zou je evengoed kunnen zeggen dat een ander einde niet minder teleurstellend was geweest. Victor en Lisa zitten nu eenmaal opgesloten in een levensgroot cliché, dat niet zozeer afkomstig is uit de 'Bouquetreeks' (waar zij zelf geregeld naar verwijzen), als wel uit de romantisch-decadente esthetiek die de schrijver in deze roman naar zijn hand heeft willen zetten.

Schrijven in en over een doodlopende straat valt niet mee, zo blijkt. Maar het

is wel een echt probleem. Nanne Tepper heeft het zich bij zijn debuut niet gemakkelijk gemaakt, en dat hij er desondanks in is geslaagd een meeslepde roman te schrijven, voorzien van vitale, vaak zeer geestige dialogen en schaamteloos ontroerende scènes, bewijst zijn niet geringe talent als verteller en als stilist.

(de Volkskrant, 6-10-1995)